सर्लाहीको मलङ्गवा र नवलपुरमा भएको माओवादी आक्रमणको स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन, ०६३

प्रतिवेदन सार्वजनिक भएको मितिः ०६३ जेठ १७ गते,
काठमाडौं ।

अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक)
मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय काठमाडौं ।

स्थलगत अध्ययन टोलीको नामावली

१) बाबुराम विश्वकर्मा, इन्सेक मध्यमाञ्चल क्षेत्रीय कार्यालय, काठमाडौं
२) विदुरकुमार प्याकुरेल, इन्सेक मानवअधिकार वर्षपुस्तक प्रतिनिधि, सर्लाही

घटना भएको मितिः २०६२ चैत २३ गते
अध्ययन गरिएको स्थान : मंलगवा र नवलपुर
अध्ययन गरिएको मितिः ०६३ जेठ १० र ११ गते

सारांश

माओवादीले ०६२ चैत २३ गते राति करिब ८:४५ बजेदेखि सर्लाहीको सदरमुकाम मलङ्गवाका सरकारी कार्यालयहरू र सुरक्षा निकायमाथि एकै साथ आक्रमण गरे । भिडन्तका क्रममा जम्मा ६ जना सुरक्षाकर्मी र ४ जना माओवादीको मृत्यु भएको पाइयो । नाइटभिजन हेलिकप्टर खसेका कारण १० जना सेना मारिए । माओवादी आक्रमणको प्रतिरक्षाको लागि गएको सेनाको नाइटभिजन हेलिकप्टरबाट बम प्रहार गरिएका कारण सो बम सर्वसाधारणको घरको छतमा खसेको थियो । यसबाट ६ जना सर्वसाधारण घाइते भए भने माओवादी आक्रमणमा परी २३ जना प्रहरी घाइते भए । माओवादीले बम विस्फोट तथा आगजनी गरेका कारण मलङ्गवाका ६ वटा सरकारी कार्यालय ध्वस्त भए । जिल्ला अदालत र जिविसका २ वटा गाडीमा आगजनी गरी पूर्ण रूपमा नष्ट गरेको पाइयो ।

माओवादीले तत्कालीन प्रमुख जिल्ला अधिकारी बोधराज अधिकारी, जेलर अनिल आचार्यसहित २१ जना प्रहरीलाई आफनो कब्जामा लिए । साथै जिल्ला कारागारबाट १ सय ८ जना कैदीलाई भगाएका थिए । माओवादीले कारागार प्रमुख अनिल आचार्य, प्रमुख जिल्ला अधिकारी बोधराज अधिकारी लगायत अपहरित सबैलाई विभिन्न मितिमा मुक्त गरे ।

सर्लाहीको नवलपुरमा ०६२ चैत २३ गते माओवादीले स्थानीय होटलमा खाना खाने क्रममा झगडा गरेको र मलंगवामा आक्रमण शुरु हुनुभन्दा केही मिनेटअघि सो होटलमा बम बिष्फोट गराए । बम विष्फोटबाट दुई जनाको मृत्यु र तीन जना घाइते भए । बिष्फोटलगत्तै माओवादीले नवलपुरस्थित अर्जुन वाण गुल्ममा आक्रमण गरेका थिए । गुल्मभन्दा होटल करिब ५ सय मिटर पश्चिममा रहेको छ । उक्त घटनामा माओवादीको प्रत्यक्ष संलग्नता रहेको स्थानीय बासिन्दा, पीडित तथा प्रत्यक्षदर्शीले बताए । सो घटनाका घाइतेलाई उपचारका लागि सैनिक अस्पताल छाउनी लगिएको थियो । उपचारपछि एक जना फर्किएका छन् भने दुई जनाको उपचार भइरहेको छ ।

। माओवादी आक्रमणका कारण ध्वस्त भएका सरकारी कार्यालयको धमाधम पुनर्निर्माण भइरहेको सर्लाहीका निमित्त प्रमुख जिल्ला अधिकारी बेणीमाधव ज्ञवालीले जनाए । सरकारी कार्यालयका काम पनि सुचारु हुन थालेको छ । भिडन्तबाट क्षति भएका सर्वसाधारणका घर पुनर्निर्माणका लागि पहल भएको जनाइए पनि काम भने शुरु भएको छैन ।

घटना विवरण

सर्लाहीको सदरमुकाम मलङ्गवामा २०६२ चैत २३ गते माओवादीले आक्रमण गरी धनजनको क्षति गराए । मलङ्गवामा रहेका प्रमुख सरकारी कार्यालयहरू तथा सुरक्षा निकायहरूमा आक्रमण गरी धनजनको क्षति पुऱ्याएको र प्रमुख जिल्ला अधिकारीसहित कर्मचारी तथा सुरक्षाकर्मीहरूलाई अपहरण गरी लगेको घटनाको स्थलगत अध्ययन गरी प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्न इन्सेक मानवअधिकार टोली २०६३ जेठ १० र ११ गते घटनास्थलतर्फ प्रस्थान गरेको थियो ।

भिडन्तका क्रममा प्रहरी नायव निरीक्षक सोनेलाल मण्डल, प्रहरी सहायक निरीक्षक सुकबहादुर गुरुङ, प्रहरी जवानहरु लक्ष्मण साह, दिलबहादुर नेपाली सुनार, राम नरेश सहनी र रामपृतप्रसाद यादव जम्मा ६ जना सुरक्षाकर्मी र ४ जना माओवादीको मृत्यु भएको पाइयो । नाइटभिजन हेलिकप्टर खसेका कारण १० जना सेना मारिए । माओवादी आक्रमणको प्रतिरक्षाको लागि गएको सेनाको नाइटभिजन हेलिकप्टरबाट बम प्रहार गरिएका कारण सो बम सर्वसाधारणको घरको छतमा खसेको थियो । यसबाट ६ जना सर्वसाधारण घाइते भए भने माओवादी आक्रमणमा परी २३ जना प्रहरी घाइते भए । माओवादीले बम विस्फोट तथा आगजनी गरेका कारण मलङ्गवाका ६ वटा सरकारी कार्यालय ध्वस्त भए । जिल्ला अदालत र जिविसका २ वटा गाडीमा आगजनी गरी पूर्ण रूपमा नष्ट गरेको पाइयो ।

माओवादीले तत्कालीन प्रमुख जिल्ला अधिकारी बोधराज अअिधकारी, जेलर अनिल आचार्यसहित २१ जना प्रहरीलाई आफनो कब्जामा लिए । साथै जिल्ला कारागारबाट १ सय ८ जना कैदीलाई भगाएका थिए । माओवादीले कारागार प्रमुख अनिल आचार्य, प्रमुख जिल्ला अधिकारी बोधराज अधिकारी लगायत अपहरित सबैलाई विभिन्न मितिमा मुक्त गरे ।

सर्लाहीको नवलपुरमा ०६२ चैत २३ गते माओवादीले स्थानीय होटलमा खाना खाने क्रममा झगडा गरेको र मलंगवामा आक्रमण शुरु हुनुभन्दा केही मिनेटअघि सो होटलमा बम बिष्फोट गराए । बम विष्फोटबाट दुई जनाको मृत्यु र तीन जना घाइते भए । बिष्फोटलगत्तै माओवादीले नवलपुरस्थित अर्जुन वाण गुल्ममा आक्रमण गरेका थिए । गुल्मभन्दा होटल करिब ५ सय मिटर पश्चिममा रहेको छ । उक्त घटनामा माओवादीको प्रत्यक्ष संलग्नता रहेको स्थानीय बासिन्दा, पीडित तथा प्रत्यक्षदर्शीले बताए । सो घटनाका घाइतेलाई उपचारका लागि सैनिक अस्पताल छाउनी लगिएको थियो । उपचारपछि एक जना फर्किएका छन् भने दुई जनाको उपचार भइरहेको छ ।

। माओवादी आक्रमणका कारण ध्वस्त भएका सरकारी कार्यालयको धमाधम पुननिर्माण भइरहेको सर्लाहीका निमित्त प्रमुख जिल्ला अधिकारी बेणीमाधव ज्ञवालीले जनाए । सरकारी कार्यालयका काम पनि सुचारु हुन थालेको छ । भिडन्तबाट क्षति भएका सर्वसाधारणका घर पुननिर्माणका लागि पहल भएको जनाइए पनि काम भने शुरु भएको छैन ।

आक्रमणमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मालपोत कार्यालय, भुमि सुधार कार्यालय, जिल्ला अदालत लगायत ६ वटा सरकारी कार्यालयहरूमा बम बिष्फोट तथा आगजनी गरिएका कारण पूर्ण रुपमा ध्वस्त भएको पाइयो । आक्रमणका कारण जिल्ला कारागार भवन पूर्ण रुपमा नष्ट भएको र कैदीहरूका सरसामान भाडा कुडा यत्रतत्र छरिएको थियो । जिल्ला प्रशासन कार्यालय र मालपोत कार्यालयको सुरक्षार्थ खटिएका प्रहरीहरूको

कम्ब्याट ड्रेस जुत्ता लगायतका सामानहरु यत्रतत्र रहेकोमा केहीमा आगो लागेका र केही हेलमेट डढेको अवस्थामा पाइयो । जिल्ला प्रशासन कार्यालय नजिक रहेको नगीना साहको मूल गेटमा पाइप बम र बाबुराम अधिकारीको घरको बरन्डा र छतमा सकेट बम राखिएका कारण साह र अधिकारीले घर छाडेका थिए ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालयको पश्चिमतर्फ रहेको बोर्डिङ स्कूल नजिक सडकमा पाइप बम, सकेट बम, कमन्डलु बम र ग्रीनेड छरिएका थिए । ती मध्ये केही बम विष्फोट भएका कारण बोर्डिङमा क्षती पुगेको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालयको उत्तरतर्फ रहेको भगवती मन्दिर र सोही मन्दिरको पश्चिमतर्फ रहेको घरमा गोली लागी क्षति पुगेको पाइयो । मलङ्गवा नपा ८, ९ र १० मा नाइटभिजन हेलिकप्टरबाट खसालिएको तोराबोरा बमका कारण सर्वसाधारणका १६ वटा घरमा क्षति पुगेको थियो ।

कारागार शाखामा माओवादीले वम विष्फोट गराई कार्यालयमा क्षति पुऱ्याउनुका साथै कार्यालयमा आगो लगाई नष्ट पारे । सोही क्रममा पाले र कारागार प्रमुख अनिल आचार्यलाई नियन्त्रणमा लिई कारागारको मुलगेटको ताला काटीभित्र रहेका १ सय ८ जना थुनुवा तथा कैदीहरुलाई भगाए । सर्लाही जिल्ला अदालतमा पनि आक्रमण गरी पाइप बम बिस्फाट गराई अदालत परिसरभित्र रहेको अदालतको जिप र क्यान्टिनमा रहेका सामानहरू जलाउनुका साथै झ्याल ढोका तोडफोड गरिएको थियो । जिल्ला न्यायाधीशको आवास गृहमा पनि आगजनी गरी सम्पूर्ण सामानहरु नष्ट पारेको तथा अदालतको भवन बाहिर पनि बमहरु छाडिएको थियो ।

जिल्ला विकास समितिमा विष्फोट र आगजनी गरी उपरोक्त कार्यालयका केही कागजात, फर्निचरहरु नष्ट भएको, सभापतिको कार्यकक्षमा आगजनी गरिएको, कार्यालयका कम्प्यूटर, टेलिफोन सेट लुटिएको र कार्यालय परिसरमा रहेको जिप आगो लगाई ध्वस्त पारिएको थियो ।

नवलपुरको अचोकबाट दक्षिण ५० मिटरमा अवस्थित सहनी होटलमा सो दिन बेलुका ८ बजे करिब चार जना माओवादी आई होटलवाला रामसेवक सहनीसँग १५ रुपैयाँका दरले खाना खान माग गरेका र होटल मालिकले ३० रुपैयाँ भन्दा कममा खाना दिन नसक्ने बताएपछि केहीबेर भनाभन भएको थियो । सो घटनापछि ८ : ४५ बजेतिर माओवादीले उक्त होटलमा बम विष्फोट गरिएका थिए । यसबाट दुई जना व्यक्तिको घटना स्थलमै मृत्यु भएको थियो । मारिनेमा हरिपुर ९ का ५५ वर्षीय श्रीकृष्ण रौनियार र भारतका रामसोगारथ साह रहेका छन् । माओवादी सकेट बम प्रहार गरेका कारण सो घटनामा थप तीन जना घाइते भए । घाइते हुनेमा भारतीय नागरिक तथा होटल साहु ५० वर्षीय रामसेवक सहनी र होटलमा काम गर्ने भारत कै दिनेश सहनी र सर्लाही कविलासी ९ का ३५ वर्षीय रामबाबु साह रहेका छन् । स्थानीय पत्रकार र मानवअधिकारकर्मीले सो घटना माओवादीले नै गराएको बताए । घटनामा घाइते भएकाको सैनिक अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ ।

मलंगवामा मारिएका प्रहरीहरू

क्र.सं.	मृतकको नाम	पद	ठेगाना
१	सोनेलाल मण्डल	प्र.ना.नि.	धनुषा, नगराइन
२	सुकबहादुर गुरुङ्ग	प्र.स.नि.	सुनवल, नवलपरासी
३	लक्ष्मण साह	प्र.ज.	सिरहा लालपुर
४	दिलबहादुर नेपाली	प्र.ज.	चुरीयामाइ, मकवानपुर
५	रामनरेस सहनी	प्र.ज.	दहियार, बारा

६	रामप्रितप्रसाद यादव	प्र.ज.	कवहीगोठ, बारा

मलंगवा घटनाका घाइते प्रहरीहरू

क्र.सं.	घाइतेको नाम	पद
१	राजकुमार सिलवाल	प्र.नि.
२	प्रदिप पौडेल	प्र.ना.नि.
३	पदमबहादुर गुरुङ्ग	प्र.स.नि.
४	विश्वराज अधिकारी	प्र.स.नि.
५	कृष्णबहादुर खड्का	प्र.ह.
६	रामगोपाल सुवा	प्र.ह.
७	सुरेशकुमार थापा	प्र.ह.
८	पवनकान्त मिश्र	प्र.ह.
९	राजकुमार कार्की	प्र.ह.
१०	प्रवेश सिंह	प्र.ह.
११	नवराज गौतम	प्र.ज.
१२	दिनेशराय यादव	प्र.ज.
१३	मनोजकुमार साह	प्र.ह.
१४	प्रभुप्रसाद साह	प्र.ज.
१५	प्रदिपराम रीजाल	प्र.ज.
१६	बिनोद बोगटी	प्र.ज.
१७	प्रभुप्रसाद कुर्मी	प्र.ज.
१८	धमेन्द्रप्रसाद साह	प्र.ज.
१९	धमेन्द्रचौधरी	प्र.ज.
२०	गुलजरीराय यादव	प्र.ज.
२१	आइते तामाङ्ग	प्र.ज.
२२	प्रबिणकान्त झा	प्र.ज.
२३	माहानन्द राय	प्र.ज.

नवलपुर घटनामा मारिएका सर्वसाधारण

क्र.सं.	घाइतेको नाम	उमेर	ठेगाना
१	श्रीकृष्ण रौनियार	५५	हरिपुर ९
२	रामसोगारथ साह	३५	भारत

मलङ्गवा हवाई आक्रमणमा घाइते भएका सर्वसाधारण

क्रं सं	घाइतेको नाम	उमेर	ठेगाना
१	रिना साह	१५	मलङ्गवा ९
२	पवनकुमारी साह	१३	,, ,,

३	दिनेश्वरलाल कर्ण	३५	मलङ्गवा -१०
४	सुनिता कर्ण	२४	,, ,,
५	शीला कर्ण	४ महिना	,, ,,
६	रसिलाल पण्डित	३१	भारतीय नागरिक

अपहरितहरूको नामावली

सि.नं.	नाम	पद
१	बोधराज अधिकारी	प्रजिअ
२	अनिल आचार्य	जेलर
३	बालकृष्ण कार्की	प्रनानि
४	बुद्धिलाल दङ्गाली	प्रसनि
५	देवराज बुढाथोकी	प्रसनि
६	पदमनाथ सापकोटा	प्रसनि
७	राजु परियार	प्र. ह.
८	भेषराज भुषाल	प्र. ह
९	सत्रुधन पाण्डे	प्र. ह.
१०	रामध्रुव सहनी	प्र. ह.
११	गोविन्द अहिर	प्र. ह.
१२	मिनराज गिरी	प्र. ह.
१३	कृष्णबहादुर श्रेष्ठ	प्र. ह.
१४	विद्यासागर ठाकुर	प्र. ह.
१५	तुलाराम चापागाईं	प्र. ह.
१६	किशोर दर्शन	प्र. ह.
१७	रामआदेशप्रसाद यादव	प्र. ह.
१८	भरत झा	प्र. ह.
१९	टीकाबहादुर आले	प्र. ह.
२०	चुमन महतो	प्र.ज.
२१	गोपाल खाती	प्र.ज.

घटनाका प्रत्यक्षदर्शी तथा घाइतेहरूको भनाई

किसुनदेव यादव , क्याम्पस प्रमुख सर्लाही क्याम्पस

माओवादीले माईकिङ्ग गरी सर्वसाधारणलाई घरमै बस्न सुचना दिएकाले मलंगवामा धनजनको थप क्षति हुन पाएन । नाइटभिजनले जथाभावी वम बर्सायो । हेलिकप्टर दुर्घटना नभएको भए मलंङ्गवा बजार खरानी हुने रहेछ ।

शिवहरी अमात्य, डांफे लज सञ्चालक, मलंगवा
म त घरमा नै सुतिरहेको थिंए । छतको ट्याङ्की फुटेछ । तल मेन गेटमा पाइप बम राखिएको रहेछ । भोलिपल्ट मात्र देखियो । गोली चलिरहदा बाहिर हेँन सकिएन तर केही केटीहरू कराउदै तल माथि गरिरहेका थिए ।

पप्पु चौधरी , म.न.पा–८
कम्पाउड वालको गेट फोरेर माओवादीभित्र प्रवेश गरे । ढोकामा लात्तीले हान्न थाले ढोका फोर्छन् भनेर म आफैंले खोलिदिए । घरभित्र ३ जना माओवादी प्रवेश गरी घुमुवा प्रहरी हो की भनेर सोधे । मैले म होइन भने पछि फर्केर गए ।

अधिवक्ता, मदनराय यादव, म.न.पा–८
रातको खाना खाँदै थियौं । गाँउबाट पाहुना आएका थिए । अगाडिबाट ४ जना आएर बरण्डामा वसे । ढोका ढकढकाए ,पछाडि ट्युववेलमा गएर पानी खाए । फेरि वरण्डामा आएर ढोकामा लात्तिले र वन्दुकको कुन्दाले हाने, डरले ढोका खोल्न सकिन, ढोका फुट्न डरले खोली दिंए । अघि नै किन नखोलेको भनी हप्काए । भित्र को छ भनी सोधे र घर भित्र प्रवेश गरी घुमुवा प्रहरीलाई खोजेको भन्दै कोठामा खोज्न थाले । नभेटेपछि उनीहरु घरमै बस्नु बाहिर ननिस्कनु भन्दै गए । त्यसपछि लगातार फायरिङ्गको आवाज आइरह्यो, डरले हामी घर भित्रै सुत्यौं ।

शम्भुलाल जोशी, स्थानीय प्रत्यक्षदर्शी
घर डीएसपी साहवले भाडामा लिनु भएको थियो । सो समयमा उहाँ घर जानु भएको थियो । घरको पूर्व र पशिचमतर्फबाट कम्पाउण्डभित्र प्रवेश गरी उत्तरतर्फको भान्सा घरको छानामा चढी जिप्रकातर्फ फायरिङ्ग गर्न थाले । केटीहरूको आवाज पनि सुनिन्थ्यो । जिप्रकातर्फबाट पनि फायरिङ्ग सुरु भयो, घरमा गोलीका चोट र खोका छन । बाँचिएला भन्ने लागेको थिएन ।

अनिता पौडेल, स्थानीय प्रत्यक्षदर्शी
हाम्रो घरमा रातको करिब ९ बजेको समयमा माओवादी कम्पाउण्ड वालबाटभित्र पसी फायरिङ्ग गर्न थाले । हामी डरले खाटमुनि लुक्यौं । केटा र केटीको आवाज वरावरि सुनिन्थ्यो । रातभरि फायरिङ्ग चल्यो बिहान भएपछि बाँचिन्छ कि जस्तो लाग्यो ।

रामएकवाल साह, पाले, भूमिसुधार कार्यालय मलङ्गवा
रातको करिव ८:४५ बजेको समयमा कार्यालयको पर्खाल नाघेर २०-२५ जना माओवादी आएर मलाई नियन्त्रणमा लिई कार्यालयको ताला फुटाएर कार्यालयभित्र बम राखे र मलाई भाग भने । म डरले भागें , मेरो साइकल, लुगा फाटा र २ हजार ५ सय जलेर नष्ट भयो ।

नथुनी पंडित, म.न.पा–१० नाइटभिजनको बमले क्षति पुगेको घरका धनि
राति घरमा खाना खाई सुतेका थियौं । एक्कासी गोली चलेको आवाज आयो । डरले भित्रै बसिरह्यौं । रातको करिव १:३० वजे छिमेकी नागेन्द्र राय यादवको घरमा वमको आवाज आयो । सो घर मा लागेको वमको छर्रा मेरो घरमा लाग्यो । मेरो हातमा चोट लाग्यो । घरको छाना पुरै ध्वस्त भएको छ । भैंसीलाई समेत चोट लागेको छ । घरको कोठामा सुतिरहेका भारत लालवनी घर भएका ज्वाई ३१ वर्षीय रसिलाल पण्डितलाई छातीमा चोट लागेको छ ।

नवलपुर घटनाका प्रत्यक्षदर्शीको भनाई

सत्यनारायण साह, प्रत्यक्षदर्शी, नेत्रगञ्ज ६ नवलपुर
सधैजसो त्यस दिन म बेलुकी ८ बजे तिर होटलमा गएको थिए । होटलमा खान आउनेहरू आउने जाने गरिरहेका थिए म पनि गफ गर्दै छेउको टेबुलमा थिए । मृतक श्री कृष्ण रौनियार दही खान आएका थिए । ८:४० तिर नजिकै ठूलो आवाज आयो । हामी उक्त आवाजले गर्दा यताउता ढल्यौ । त्यतिकैमा रामस्वार्थ साहले मेरो दुबै खुटा खत्तम भयो, म बाँच्न सक्दिन भन्यो । बरु मलाई मारिदेऊ, भन्दै छटपटाउन थाले । श्री कृष्ण रौनियार छेउमा ढलिसकेका रहेछन् । होटल साहुजी र उनका छोरा छटपटाइरहेका थिए । एकछिनमा अरु मान्छे के भयो भन्दै आए र सहयोग गर्न थाल्दा चारैतर्फ गोली चल्न थाल्यो । हामी बल्ल तल्ल आफ्नै घरमा पुग्यौ ।

बर्षीय १२ को पप्पु, होटलमा काम गर्ने बालक प्रत्यक्षदर्शी
म काम गर्दै थिए । म धेरै डराए । पछि त्यँहा हेर्दा होटलमा खादै गरेका मानिसहरू लडिरहेका थिए । के भएको मैले केही बुझ्न सकिन । कसैलाइ पनि वरपर देखिन । त्यो हुनुभन्दा अगाडि दुई जना नचिनेको मानिस आएर साहुजीसँग ५ मा ३ वटा जेरी मागेका थिए । साहुजीले दिनु भएन ।

अमन कोइराला, स्थानीय पत्रकार
सुरक्षाकर्मीलाई शंका गर्नुभन्दा घटना परिस्थिति र स्थानीयवासीको भनाईमा उक्त घटना माओवादीले नै गराएका हुन ।

मनोहर रिमाल, प्रहरी उपरीक्षक
सुरक्षा निकायहरुमा माओवादी पक्षमा आक्रमण हुने भन्ने व्यहोराको सूचना पहिलादेखि प्राप्त भएको हो । ४ हजारभन्दा बढीको संख्यामा रहेका माओवादीहरुले एकै चोटी ८ : ४५ बजे मालपोत अदालत, भुमिसुधार, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सैनिक क्याम्प र जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा एकै साथ आक्रमण गरे । जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी जवानहरूले बहादुरीका साथ लडेकाले जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा क्षति पुर्‍याउन सकेनन् । आक्रमणको क्रममा जिल्ला प्रशाासन कार्यालय, मालपोत कार्यालय जिल्ला अदालत, भुमिसुधार कार्यालय जस्ता जनताका दैनिक कार्यसंग सम्बन्धित कार्यालयमा आक्रमण गर्न जरुरी थिएन । सर्वसाधारणको घर जबरजस्ती प्रयोग गरे ।

घटनाका सम्बन्धमा माओवादी पक्षको भनाई
सर्लाही जिल्लाको आक्रमण पूर्व योजना अनुसार दोस्रो डिभिजनले गरेको उक्त आक्रमण दोस्रो डिभिजनका कमिसार सन्तोष र कमान्डर राजेशको नेतृत्वमा भएको हो । उक्त कारवाहीमा सदरमुकाम सम्पूर्ण रुपले ध्वस्त गरिएको, १ सय ८ जना बन्दी सहित कैदी मुक्त गरिएको जसमा ७० थान हतियार कब्जा गर्न सफल भइयो । दुश्मनतर्फ दर्जनौंको संख्यामा मृत्यु भएको र जनमुक्ति सेनाले पहिलो पटक एम. आइ . १७ हेलिकप्टर ध्वस्त पार्न सफल भएको छ । उक्त कारवाहीको क्रममा जनमुक्ति सेनाका ३ जनाले विरतापूर्वक सहादत प्राप्त गर्नु भयो भने १६ जना साथीहरु घाइते हुनु भएको छ ।

निचोड तथा सुझाव

सर्लाही आक्रमणमा सेनाले नाईटभिजन हेलिकोप्टर प्रयोग गरी रातको करिब १:३० बजेतिर विभिन्न ठाउँमा बम प्रहार गरेको पाइयो । त्यस क्रममा ६ जना सर्वसाधारण घाइते भएको पाइयो साथै सर्वसाधारणका १६ वटा घरमा क्षति पुगेको पाइयो । घटनामा माओवादी तथा सुरक्षाकर्मीहरूको त्यस्ता व्यवहारद्वारा मानवअधिकार तथा मानवीय कानुनको उल्लंघन भएको पाइयो ।

माओवादीले आक्रमणका लागि घर प्रयोग गर्न नदिएका कारण घरमा बम राखी दिने, ढोका नखोल्दा ढोका फुटाउने कार्यले जेनेभा महासन्धिको साझा धारा ३ विपरीतको कार्य माओवादीले गरेकाले अब यस्ता कार्यहरू नगरी अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानुनको पालना गर्न र युद्धमा संलग्न नहुने र सरोकार नराख्ने पक्षलाई प्रयोग दवाव नदिन इन्सेक माग गर्दछ ।

जिल्ला अदालत, मालपोत कार्यालय, भुमि सुधार कार्यालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय जस्ता जनताका दैनिक काम काजसंग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने गैरसैनिक स्थलमा शत्रुतापूर्ण कार्य गरी नास गरेकोमा गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउँदै अब आइन्दा त्यस्ता कार्य नगर्न र दोषीलाई कारवाही गर्नु पर्दछ ।

नागरिक आवादी र नागरिकको बसोबास गर्ने क्षेत्रमा आक्रमणको निशाना बनाए ६ जना व्यक्तिलाई घाइते पारेका कारण घाइते उपचार तथा क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरिनु पर्दछ । साथै सर्वसाधारणका १६ वटा घरमा क्षति पुगेकाले पीडित परिवारलाई क्षतिपूर्तिको अविलम्ब व्यवस्था गरिनु पर्दछ । नवलपुरको घटनामा मारिएका र घाइते भएका नागरिकका परिवारलाई उचित क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरी घटनामा दोषी माओवादी कार्यकर्तालाई कडा कारवाही गरिनु पर्दछ ।

अनुसूचि

सर्वसाधारणका घरहरू

क. भिडन्तमा दोहोरो गोलीले क्षति भएका

१. गडगिफ्ट बोडिङ स्कूल, म.न.पा. ३
२. डाँफे लज, म.न.पा. ३
३. भगवती मन्दिर, म.न.पा. ३
४. शम्भुलाल जोशीको घर , म.न.पा. ३
५. अनिता पौडेल को घर, म.न.पा. ३
६. रामबलि यादवको घर, म.न.पा. ३

ख. नाइटभिजनबाट प्रहार गरिएका बमका कारण क्षति भएका

१. बैजनाथ लाल कर्ण को घर, म.न.पा. १०
२. बैजु साह को घर, म.न.पा. ९
३. हरीसाद खातुन र छिमेकी एक सहित २ को घर म.न.पा. ९
४. शिवशंकर साह को घर म.न.पा. ८
५. देवता मिश्र को घर, म.न.पा. ८
६. राम एकबाल प्रसाद रौनियार, म.न.पा. ८
७. बिष्णुलाल श्रेष्ठ को घर, म.न.पा. ८
८. शिब शंकर यादब को घर, म.न.पा. १०
९. राधेश्याम प्रसाद को घर, म.न.पा. १०
१०. प्रमोद यादब को घर, म.न.पा. १०
११. चन्द्र प्रसाद यादब को घर म.न.पा. १०
१२. किशोरी साह सोनार को घर , म.न.पा. १०
१३. कमला महतो, म.न.पा. १०,
१४. नथुनी पंडित , म.न.पा. १०
१५. नागेन्द्र राय यादब , म.न.पा. १० म.न.पा. १०